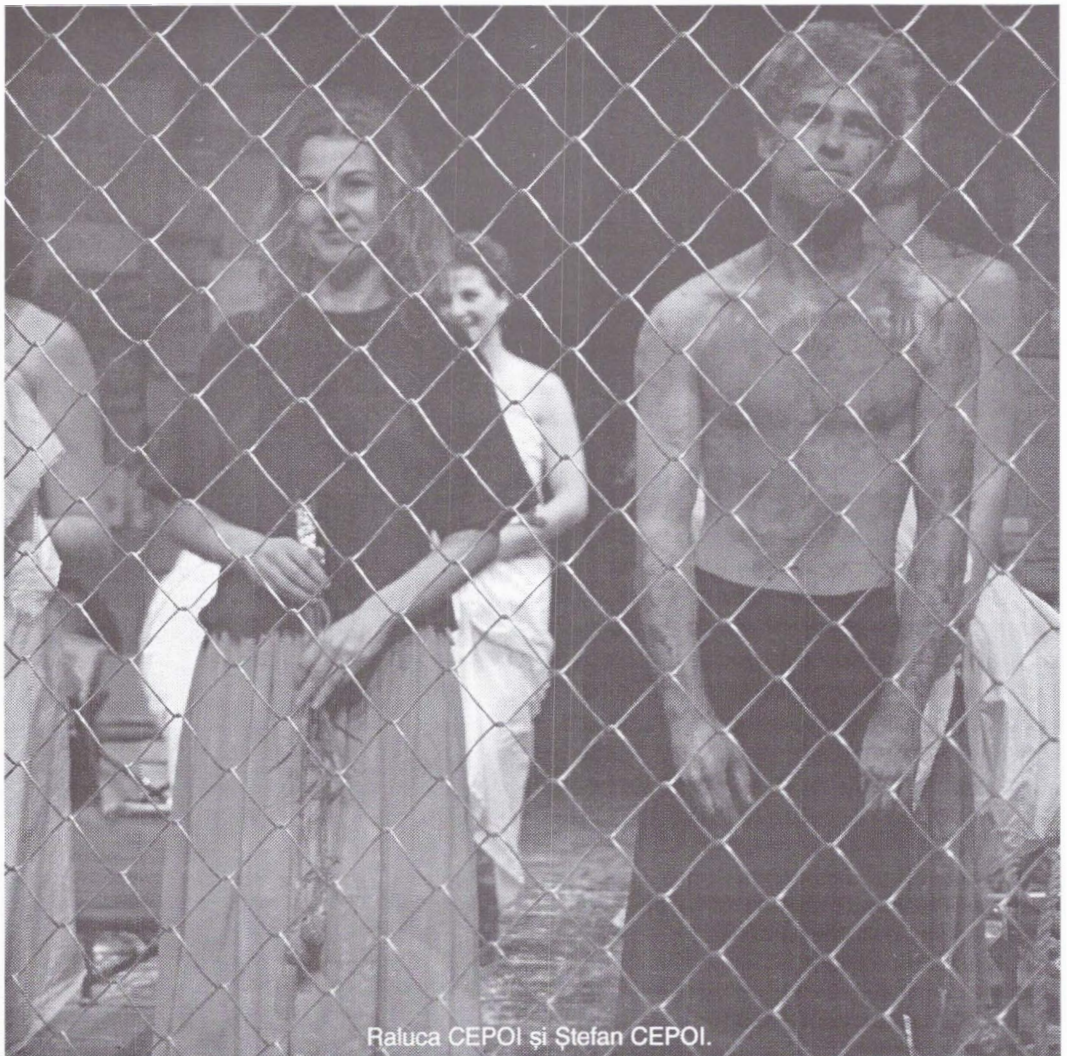

Nicolae PRELIPCEANU

SPECTACOLE

Un regizor pentru nelivristea noastră:
MIHAI MĂNIUȚIU

Dacă ar fi să aleg un moto pentru această relatare a spectacolului, a *noului* spectacol al lui Mihai Măniuțiu cu *Bachantele*, sau, mă rog, *după* *Bachantele* de Euripide, acesta ar fi: „Scena – un spațiu încarcerat al

Raluca CEPOI și Ștefan CEPOI.

libertății.”, provenind chiar dintr-un text scris de acest regizor profund intelectual. Sigur, veți spune, cuvintele acestea se potrivesc și unui alt spectacol recent al lui Mihai Măniuțiu, *Experimentul Iov*. Ceea ce este perfect adevărat. Pentru că, dacă până acum pereții care-i constrâneau pe oamenii de pe scenele unde desfășura un Măniuțiu să fie așa cum erau nu se vedeau, fiind cei istorici, morali, legali, etc; de la *Iov* încoace, au apărut chiar pereții despărțitori, vizibili, materiali, de netrecut. Dacă în spectacolul de la Sibiu, pereții aveau mici ferestre prin care spectatorii să se poată uita – toți suntem niște voaieuri, mai mult sau mai puțin mărturișiți, mai mult sau mai puțin conștienți de asta –, fiecare spectator cu propriul său unghi, la Târgoviște, la Teatrul „Tony Bulandra”, unde s-a pus noua imagine a *Bachantelor*, scena e despărțită de public printr-o împletitură de sârmă, ca aceea a gardurilor. Numai că, pentru ca nu cumva să ni se pară,

Liviu CHELOIU și Corneliu JIPA

nouă, spectatorilor, că suntem mai liberi decât autorii de pe scenă, un alt gard, tot de sus până jos, ne păzea și din spate. Astfel încât, parcă, noi eram adevărații captivi, prinși acolo și siliți să privim neputincioși zbaterile din Teba antică, cea grecească, la apariția noului zeu, Dionysos, sau Dionissos, în grafia programului.

Trebuie spus că Mihai Măniuțiu și, în general, tinerii actori de la Târgoviște, au reușit să creeze o înaltă tensiune, în închisoarea lor. Dar această tensiune a trecut cu bine prin ochiurile peretelui de sârmă, transmitându-se și-n închisoarea noastră, a spectatorilor. Furiile *Bacantelor*, setea lor de elementar, de sânge, care era, de fapt, aceea a noului zeu, au propulsat spectacolul în sfera limitelor umanului, acolo unde omul și animalul se întâlnesc.

Regizorul mărturisește că intenționează să facă „un teatru perturbator”. Cu *Bachantele* a reușit. (Și cu *Iov*, dar aceea e o altă poveste.) Perturbator al liniștii noastre. A ideii false pe care o nutrim despre noi. Un căutător în abisurile urâte, crude, ale ființei umane, acolo unde colcăie adevărata noastră istorie, adevărata biografie, comună, a tuturor oamenilor. În fața furiei devastatoare a noului zeu și-a acolitelor sale, *fan-club Dionissos* am spune azi, legile, adică vechii zei, nu rezistă. Construcția lumii, statul, ordinea lui Penteu, zeii acelei lumi sunt simbolizate în „zidurile” de cutii de carton care mărginesc, lateral, cam ca zidurile curbate ale unui amfiteatru, derizoriu, însă, aici (creator: Valentin Codoiu), spațiul de joc, toate acestea se năruie parțial la simpla dorință a furioșilor și însetaților de sânge, mai precis a furioaselor și însetatelor de sânge. Așa cum, vai, s-a demonstrat în istorie de atâtea ori. Și încă asupra unor construcții care numai de carton nu păreau și-asupra unor legi care putuseră să apară oamenilor naivi ca veșnice.

În fond, Dionissos, încurajat de Tiresias, care trece de partea sa, în fruntea gârzii sale feminine, purcede la o revoluție în cetatea Tebei, iar Penteu, conducătorul cetății, nu-i rezistă, căci armele civilizației, legile establishmentului, sunt neputincioase, îndeobște, în fața celor fără de lege, a acestei arme teribile, supraarma tuturor revoluțiilor.

„O explorare a limitelor” ar fi o etichetă care s-ar putea aplica acestui spectacol, dacă etichetele nu ar împrăștia sensurile unui demers artistic deschis, mult mai bogat în semnificații și semne. Nu e comod să vezi un asemenea spectacol. Nu poți dormi în, altfel, comodele fotolii din teatrul de la Târgoviște, în fața *Bacantelor* lui Mihai Măniuțiu. Cum n-ar trebui să dormi, dacă în fața ta s-ar derula istoria esențializată, epurată de fapte și persoane, a umanității. Dar vor fi destui oameni treji care să vadă *Bachantele* de la Teatrul „Tony Bulandra” din Târgoviște?

Teatrul „Tony Bulandra” Târgoviște – Bachantele după Euripide. Regia: Mihai Măniuțiu. Decor: Valentin Codoiu și Mihai Măniuțiu. Costume: Valentin Codoiu. Cu: Corneliu Jipa, Ștefan Cepoi, Liviu Cheloiu, Adina Stan, Irina Melnic, Laura Vasiliu, Raluca Cepoi, Dalina Ionescu, Georgiana Mazilescu, Simona Mihaiu, Silvia Gâscă, Maria Nicola, Radu Claudiu Sandu, Mihai Răducu, Sorin Ionescu, Vitalie Ursu. Data premierei: 13 decembrie 2003.